

Csorvási Híradó

2012. szeptember

KÖZÉLETI LAP

XXIII. ÉVFOLYAM

9. SZÁM

Nyári napközi

2012. június 18-2012. augusztus 17.

A nyári vakáció alatt egész napos, napközis tábor jelleggel várta a gyermekeket az iskola. A pedagógusok mindennap sok érdekes és színes programmal örvendeztették meg a táborban résztvevő gyerekeket. A napközbeni ellátásukat az ingyenes étkezés igénybe vétele miatt biztosítani kellett. A jelentkezők nagy létszáma miatt az ÁMK pedagógusai szabadságuk terhére 4 napos időtartamban, külön díjazás nélkül látták el a gyermekek felügyeletét és foglalkoztatását.

A nyári napközis foglalkozások naponta 8-tól 16 óráig tartottak, júniusban a Petőfi utcai iskolában, júliustól az István király utcai iskolában. A napközi színes programjaiból néhány:

- kézműves foglalkozások (pl.: gyöngyfűzés, agyagozás, origami) rengeteg, természetes illetve újrahasznosított anyagokból készített,

- a gyerekek önbizalmát fejlesztő játékok,

- kreativitást fejlesztő festés, rajzolás (ceruza, kréta, tempera, vízfesték); rajzverseny – az alkotásokból kiállítás rendezése az aulában,

- sportos, szabadtéri, aktív mozgást igénylő játékok (a fogócskától kezdve a focin át, a sétákon és a sorversenyeken keresztül rengeteg lehetőségük volt a gyermekeknek az egészséges és felszabadult mozgásra, melyre nagy szükségük van)

- torna a tornacsarnokban, ügyességi és labdajátékok

- rendszeres pingpongozás

- kerékpártúra, horgászás

- séta a biokertbe, ismerkedés a növényekkel, terméskóstoló

- fürdés a gerendási strandon (szülő engedélyével)

- vers- és meseolvasás, drámajáték, filmnézés, különböző társasjátékok (melyek általában az ebéd utáni csendes pihenő részét képezték, de a hőségriadó esetén is jól lekötötték a gyerekeket)

- látogatás az AMI-ban: produkciók, közös éneklés, tánc; rögtönzött „koncert” az művészeti iskola tanáraival

- könyvtárlátogatás, kiállítás megtekintése a Művelődési Házban

- a logikus gondolkodást fejlesztő táblajátékok.

A változatos programok szervezését nehezítette, hogy semmilyen anyagi keret nem állt rendelkezésre.

A pedagógusok az esetleges anyagköltséget maguk fizették ki, saját pénzből vásárolták meg a szükséges eszközöket. Az összetettség kedvéért és a sablonosság elkerülése miatt a nyári programot mindig az épp aktuális gyermekcsoport igényeihez és a rendkívül meleg időjáráshoz képest is nagyon rugalmasan alakították ki. A napi és heti programokat egymásra épülve alakították ki, így nemcsak kellemes, hanem hasznos időtöltésben volt része mindegyik gyereknek.

Elismerésre méltó a felügyeletet vállaló pedagógusok önzetlen munkája, akik folyamatos odafigyeléssel, szórakoztató játékokkal vezették le a gyerekek energiataralékait és mozgásigényét.

Maczák Mária
igazgatóhelyettes

Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az idősek világnapjává.

Ebből az alkalomból, szerkesztőségünk az alábbi verssel köszönti az érintetteket.

M. Legrand: Az idősek tisztelete

Amíg fiatal vagy,
Sosem gondolsz arra,
Hogy eljön az ősz is,
S elszállnak a darvak.

Amíg fiatal vagy,
Nincsen sosem gondod,
Nem érdekel semmi,
Csak a saját dolgod.

Pedig gondolnod kell,
Azon sok emberre,
Akik annyit tettek,
S jártak a kedvedbe.

Legalább e napon,
Jussanak eszedbe,
Legyél hálás nekik,
S ne legyen feledve.

Szüleid, akik az
Éltedet adták,
Nagymamák, nagyapák,
Ne legyenek árvák.

Tanítóid, akiktől
Csak a jót tanultad,
Gondolj szeretettel
Tiszteleted rójad.

Törődjél és szeress,
Mindenki azt mondja:
Hogy amennyit most adsz
Annyit kapsz, majd vissza!

Megújult a Csorvási Nagycsaládosok Egyesülete

Régebb óta dédelgetett vágyunk vált valóra, amikor 2012. szeptember 5-én újra életre keltettük a Csorvási Nagycsaládosok Egyesületét.

Az elmúlt években sajnos nem működött az egyesület. Az előző években a régi tagság vagy kilépett, vagy kiöregedett, és így már csak egy pár tag maradt, de ők sem tartották a kapcsolatot egymással. Sok olyan nagycsaládos édesanyával találkoztam az utóbbi időben, akikkel arról beszélgetünk, hogy jó lenne már valami egyesületet létrehozni. Ekkor, a helyi védőnők segítségével elkezdtük a szervezést. Közel 80 nagycsaládosnak küldtünk meghívót az első összejövetelünkre. A régi egyesületi elnök és csapata felajánlotta lemondását, így a már meglévő egyesület új vezetéssel kezheti meg munkáját.

A mai napig 17 új család lépett be hozzánk, és

van egy pár pártoló tagunk is. Létszámunk folyamatosan bővül, reméljük, ha meglátják a munkánk eredményét, akkor még többen csatlakoznak hozzánk.

Tiszteletbeli tagjainknak olyan embereket kérünk fel, akik a csorvási közéletben már ismertek, és segítő munkájukkal már bizonyítottak.

Szeretnénk programokat szervezni gyermekeinknek, részt venni pályázatokon, és reméljük, hogy igyekezetünkkel sikerül színesebbé tenni a gyermekeink hétköznapjait.

Minden érdeklődőt várunk egyesületünkbe!

Elérhetőségünk:

06-20/293 92 19

kiskoildiko@gmail.com

Kiskóné Pataki Ildikó
elnök

Miért biobrikett?

A földgáz, a szén, a gázolaj és az egyszerű tűzifa helyettesítésére ajánlott környezetbarát energiahordozó legfontosabb jellemzői:

- 100% természetes biomassza-alapanyagokból (aprított szalma, széna) összepréselésével készül, kötőanyagot (ragasztót) nem tartalmaz, ezért kémiai összetétele a természetes szalmáéval azonos.

- Nedvességtartalma kicsi, 7-10% körüli, ezért sokkal könnyebben ég, mint a tűzifa.

- Egyenletes lánggal, 92%-os hatásfokkal szinte tökéletes égést biztosít

- Fűtőértéke kb.: 16-18 MJ/kg, magasabb, mint az egyszerű tűzifáé (kb.: 12 MJ/kg) vagy a barnaszéné (kb.: 12-15 MJ/kg), de azoknál tisztább, komfortosabb, kezelhetőbb és az előzőeknél kisebb a helyigénye is.

- Halmazsűrűség: 1 m³ szalmabrikett = kb. 400 kg (4 mázsa).

- Jó árérték arány: kb. 2 kg szalmabrikett közel 1 m³ gáz hőenergiáját állítja elő.

- Felhasználható mindenfajta fa, szén és vegyes tüzelésű kazánban, cserépkályhában, kandallóban.

Előnye a gázzal szemben: az ára. Ugyanannyi hőenergiát kb. a gáz fele árán állíthatunk elő.

Előnyei a tűzifával szemben: kevesebb mennyiség szükséges a nedvesebb, főleg a frissen vágott tűzifához képest. Nem vásárol vizet, mint a fánál, ami a súlyt és az árát is növeli.

A brikett égetése során a keletkezett hő teljes

mértékben hasznosul, míg a nedves fánál az energia egy része a víz elpárologtatására használódik el és nem a szoba fűtésére.

Azonos mennyiségű brikett lényegesen hosszabb ideig, nagyobb hatékonysággal ég és izzik, mint a tűzifa. Nem kell fűrészelni, hasogatni. 35 kg-os zsákokban 10-20 cm tört darabokban forgalmazzuk.

Tüzeléstechnikai javaslat

- A szalmabrikett térfogata az égés során 1,5-2-szeresére duzzad, ezért a tűzteret sohasem szabad teljesen megtölteni, csak maximum feléig.

- A begyűjtáshoz alul vagy felül éppúgy gyújtós szükséges, mint szén vagy keményfa esetében.

- A fűtés során nagyon fontos a levegő szabályozása: amikor a szalmabrikett felizzott, kevés levegőt igényel a tartós égéshez.

- A szalmabrikett fűtőértéke azonos egyes tűzifafélékkel, azonban a fűtési módszer a szénhez hasonlóan történik.

FIGYELEM! A szalmabrikett égése során a fához képest több hamu marad (kb. 7-8%), amely a szerkezetéből adódóan jó hőtartó képességekkel rendelkezik.

Gyártja és forgalmazza: Bio Brikett Plusz Kft. (Csorvás) T: 30/399 7332

email: 1.biobrikett@gmail.com

Rácz Béla
Bio Brikett Plusz Kft. ügyvezetője

A lakóhelyi környezet állapota 1.

A környezetvédelmi törvény rendelkezik arról, hogy települési önkormányzat a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot. Ennek érdekében Csorvás Város Önkormányzata Pénzügyi-, Gazdasági- és Városfejlesztési Bizottsága környezetvédelmi bejárást tartott Csorvás kül- és belterületén, és a tapasztalatok alapján elkészítette beszámolóját. A beszámoló fő témája a helyi oltalom alatt álló természeti és építészeti értékek állapotának értékelése volt.

Csorvás Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 15/2011. (X.28.) önkormányzati rendelete rendelkezik a természeti és építészeti értékek helyi védelméről. Az alábbiakban ismertetjük a Csorváson helyi védelem alatt álló természeti értékeket és a védetté nyilvánításuk fő indokait.

A Rákóczi utcai hársfasor a főutca településképét meghatározó fasor, hosszú távú fenntartása, megőrzése fontos feladat.

Szabadság park faállománya: a park értékes növényállománya városképet meghatározó, a zöldfelületi rendszer jelentős eleme. Kiemelt oltalma kulturális-, esztétikai-, oktatási célból szükséges.

A Petőfi pusztai 9,6 hektáros park és a Rudolf-majori kastélyépület körbevevő faállomány az egykori Wenckheim-birtokhoz tartozó parkokból a mai napig megmaradt növényállomány értékes faegyedei. Jelentős esztétikai, oktatási értéket is képviselő természeti értékünk. A növénytársulás védelme a biológiai sokféleség (biodiverzitás) megőrzése céljából szükséges.

A Sárgás melletti **Petőfi liget gesztenyefáinak és a vasút melletti „makkos kiserdő” tölgyfaállományának** helyi védelem alá helyezését a faállomány, a cserjeszint és az aljnövényzet hosszú távú fenntartása indokolja. Madarak, rágcsálók, rovarok természetes élőhelyei, ezért a biológiai sokféleség megőrzése céljából is nagy szerepük van.

A római katolikus temető faállománya, a köztemető vadgesztenye-, platán-, és nyírfái, a városháza udvarán lévő hárs-, és gesztenyefák faállománya különlegesen szép példá-

nyokból áll, a faállomány és az aljnövényzet hosszú távú fenntartása, megőrzése fontos feladat.

A Rákóczi utca 68. sz. alatti szelídgesztenyefák az Alföldön ritkaságnak számítanak, értékes termésük és fájuk miatt érdemesek a helyi védelemre, hosszú távú megőrzésük oktatási célt is szolgál.

Az István király utcai vadgesztenyefák, a Petőfi utcai platánfák, az István király utcai iskola melletti fasor, a Piactér fái, és a Stojanovits nyárfasor értékes, városképet meghatározó fasorok. Az azonos méretű fák esztétikai szempontból is jelentősek, továbbá javítják a környezetük mikroklimáját. A védettség célja a faállomány hosszú távú megőrzésének, fenntartásának biztosítása.

A Sarkadi-dűlő akácfáinak fenntartása, megőrzésük biztosítása az országosan védett erdélyi hérics lelőhelyének védelmét szolgálja.

A MÁV-állomás vadgesztenye és japánakácfái a vasútállomás meghatározó tájképi elemei, a faállomány fenntartásának biztosítása a cél.

A Hankó gyepter természetes tájrészlet, mely emberi beavatkozás nélkül jött létre, sohasem művelték, az itt élő, kiemelt értéket képviselő növényfajok indokolják védettségét.

A kondorosi határ melletti törpe-mandula (hanga barack) mint a Magyarországon védettséget élvező növény ilyen csoportos előfordulása ritkaságszámba menő. A kiemelt értéket képviselő növény oltalma országosan csökkenő egyedszáma, valamint esztétikai értéke miatt szükséges és fontos.

A Batthyány utca 4. számú ingatlan előtti jegenyenyár természetes fajtörzssével, szabályos koronájával fontos városképet meghatározó elem.

Almádi-tó partjának faállománya: az egykori kastély parkjának faállománya üde színfoltja az alföldi síkságnak. A faállomány, a cserjefajok és az aljnövényzet megőrzése és fenntartása oktatási és esztétikai érdek. Az itt fészkelő madárvilág és a vízhez kötött életmódú állatok szempontjából jelentős élőhelyi szerepe van. A biodiverzitás megőrzése szempontjából is érdemes az oltalomra.

A fészkelő madárvilág és a vízhez kötött életmódú állatvilág szem-

pontjából jelentős élőhelyi szerepe van a **Homokbánya tónak és a Gubján-forrásnak**. A Homokbánya tó környezete természetes módon erdősült be, kiemelt oltalma a biológiai sokféleség megőrzése miatt fontos. Oktatási és esztétikai célt is szolgál. A Gubján-forrás - mely a Maros egyik fattyúágának mélyedése -, látványos nádtermése, valamint az itt élő különleges emlősállat, a védett földikutyá miatt érdemes a védelemre.

Kiemelt jelentőségű természet megőrzési (NATURA 2000) területek a **vasúti töltés ösgyepje az orosházi határig és a Mágocs-ér vagy Hajdúvölgy**. Az ösgyep védelmét az itt élő különleges növényfajok indokolják, az országosan védett erdélyi hérics lelőhelye. A Hajdúvölgy ökológiai folyosó szerepet tölt be. Oltalma a vizes élőhely és a hozzá kötődő élővilág megőrzése, háborítatlanságának biztosítása miatt szükséges. Természeti közeli tájrészlet.

A Károly-majori magtárépület mellett lévő 1 db vadgesztenyefa esztétikai szempontból értékes természeti elem, a Wenckheim-kastély parkjából maradt meg. Egyedi, rendkívül szabályos lombkoronája ritkaságszámba megy, a környezetének meghatározó tájképi eleme.

A környezetvédelmi bejáráson tapasztaltak összegzéseként megállapítható, hogy a település bel- és külterületén viszonylag rendezett állapotok uralkodnak. A kedvezőtlen, csapadékszegény időjárás hatása a helyi védelem alatt álló természeti értékeken, de az egész zöldfelületi rendszeren és a mezőgazdasági művelésű tájon is sajnos jól látható. A kedvezőtlen időjárás hatásán túl tapasztalható a különböző kártevők, többek között a gesztenyefákat támadó aknázómoly jelenléte. További problémát jelent a fák hiánya úgy a kül-, mint a belterületen egyaránt, melyeket a lehetőség szerinti legrövidebb időn belül pótolni szükséges.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Olvasókat, hogy a Csorvási Híradó következő számában olvashatnak a helyi építészeti értékekről, valamint a környezetvédelmi bejárás további tapasztalatainak összegzéséről.

IDÉN IS SIKERES VOLT A FOGATHAJTÓ VERSENY

Szeptember 8-án a csorvási piactéren megtartottuk a XI. szabadidős fogathajtó versenyt. A nagyszámú érdeklődő bizonyította, hogy a településen élők szeretik és büszkéek erre a rendezvényre, hiszen ezt a magunk örömeire, és az itt élő emberek egyre nagyobb összefogásával hoztuk létre. Az időjárás nagyon kedvezett, a nevezők száma rekordot döntött: 33 fogat, A BLACK HORSE TEAM akkreditált versenyiroda, valamint Zalai Béla és ifj. Barna Gergely versenybírók gondoskodtak a verseny sportszerű és balesetmentes levezetéséről.

Idei díjazottak akadályhajtásban:

Póni kettes fogat: 1. Lénárt Sándor, 2. Ifj. Tóth Attila
3. Ifj. Héjjas Gyula

Kettes fogatok: 1. Koncsek Ferenc, 2. Medvegy Zoltán
3. Németh Béla

Fuvarosok: 1. Sztojka Illés,
2. Ifj. Malkócs Zoltán, 3. Borbély István

Vadászhajtásban győztesek:

Póni kettes fogat: 1. Lénárt Sándor, 2. Dimák Sándor
3. Sztojka Mihály

Kettes fogatok: 1. Kotelák Tamás, 2. Medvegy Zoltán
3. Koncsek Ferenc

Fuvarosok: 1. Sztojka Illés, 2. Ifj. Malkócs Zoltán
3. Závogyán Richárd

A Galamb és Kisállattenyésztők Csorvási Egyesülete, a Csorvás Megújulásáért Egyesület és Prof. Dr. Fehér Dezső külön díjakat ajánlottak fel.

Gratulálunk nekik!

Nagy öröm volt számunkra, hogy sok gyereket hoztak ki a programra. Nekik kedveskedtünk a galamb- és kisállat-kiállítással, a népi játékokkal, íjászattal, kürtőskalácssütéssel, szerencsekerékkel. A helyi lovas múlt-

ról érdeklődők megtekinthették a kihelyezett kiállítást. A hagyományörzést kedvelőknek a Nefelejcs Népzenei Egyesület felelevenítette a kukoricafosztást, ahogyan régen volt. Az Alapfokú Művészeti Iskola növendékei szórakoztatták a közönséget és megtapsolhattuk a helyi néptáncos palántákat is. A napot záró Kaczor Feri fellépésére sokan kijöttek. Együtt mulatott a közönség, alig akarták leengedni a színpadról.

Köszönet mindenkinek, aki tett vagy adakozott ezért a sikeres napért!

Csorvás Megújulásáért Egyesület vezetősége

Járdára hullott egészség

A szilva nagyon értékes gyümölcs. Igen népszerű pálinkakészítésre, én azonban méltánytalannak találom, hogy egyéb felhasználása háttérbe került. Nem „divatos” gyümölcs, de rajtunk múlik, hogy újra visszanyerje méltó helyét a napi étkezésünkben.

Nyersen fogyasztva a legértékesebb, de sok minden készíthető belőle: leves, kompót, mártás, göngyölni, tölteni lehet húsokba, gombóc, derelye, sütemények, gyümölcssaláták, még torta is. Tartósítani is lehet fogyasztva, befőttként, aszalva vagy lekvárként.

Az egészségmegőrzés palettáján a szilva fontos nekünk, kevés kalóriát, értékes flavonoidokat tartalmaz, káliumban, B-vitaminban gazdag és jó méregtelenítő.

A túlzott hús és fehérjefogyasztás, alkohol, gyogy-

szerek, élelmiszerek tartósítására, festésére, ízesítésére használt kemikáliák terhelik az emésztést, lerakódnak a belekben. Észleljük, hogy környezetünkben egyre több vastagbél-daganat alakul ki, amit a méregtelenítés hiánya és az immunrendszer éberségének csökkenése okoz.

A szilva és aszalványa vagy a belőle készült lekvár napi fogyasztása megelőzi a székrekedést, segíti a méregtelenítést, fogyókúrázóknak is nagyon ajánlott.

Használjuk ki a természet ajándékát, gyűjtsük össze a szilvát, fogyasszuk és tartósítsuk, hogy a téli hónapokban is kéznél legyen!

Dr. Bárány Magdolna